

LEGE Nr. 554/2004 din 2 decembrie 2004
Legea contenciosului administrativ

Text în vigoare începând cu data de 22 octombrie 2019
REALIZATOR: COMPANIA DE INFORMATICĂ NEAMŢ

Text actualizat prin produsul informatic legislativ LEX EXPERT în baza actelor normative modificatoare, publicate în Monitorul Oficial al României, Partea I, până la 22 octombrie 2019.

Act de bază

#B: Legea nr. 554/2004, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1154 din 7 decembrie 2004

Acte modificatoare

#M36: Ordonanța Guvernului nr. 19/2019**
#M35: Legea nr. 139/2019**
#M34: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019
#M33: Legea nr. 212/2018
#M32: Legea nr. 49/2018**
#M31: Ordonanța Guvernului nr. 30/2017
#M30: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 84/2016**
#M29: Decizia Curții Constituționale nr. 898/2015
#M28: Legea nr. 207/2015
#M27: Legea nr. 138/2014
#M26: Decizia Curții Constituționale nr. 459/2014
#M25: Legea nr. 2/2013
#M24: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 4/2013
#M23: Decizia Curții Constituționale nr. 1039/2012
#M22: Legea nr. 187/2012
#M21: Ordonanța Guvernului nr. 23/2012
#M20: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 44/2012
#M19: Legea nr. 76/2012
#M18: Legea nr. 299/2011*, declarată neconstituțională prin Decizia Curții Constituționale nr. 1039/2012 (#M23)
#M17: Legea nr. 149/2011**
#M16: Decizia Curții Constituționale nr. 302/2011
#M15: Decizia Curții Constituționale nr. 1609/2010
#M14: Legea nr. 202/2010
#M13: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 75/2010**
#M12: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 19/2009*
#M11: Legea nr. 100/2008
#M10: Legea nr. 97/2008
#M9: Rectificarea publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 751 din 6 noiembrie 2007
#M8: Decizia Curții Constituționale nr. 797/2007
#M7: Legea nr. 269/2007**
#M6: Decizia Curții Constituționale nr. 660/2007
#M5: Legea nr. 262/2007
#M4: Decizia Curții Constituționale nr. 65/2007*
#M3: Decizia Curții Constituționale nr. 647/2006*
#M2: Legea nr. 86/2006**
#M1: Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 190/2005

În lista de mai sus, actele normative marcate cu asterisc (*) sunt modificate, abrogate sau respinse și modificările efectuate prin aceste acte normative asupra Legii nr. 554/2004 nu mai sunt de actualitate.

Actele normative marcate cu două asteriscuri (**) se referă la derogări de la Legea nr. 554/2004 sau conțin modificări/abrogări efectuate asupra acestor derogări.

Modificările și completările efectuate prin actele normative enumerate mai sus sunt scrise cu font italic. În fața fiecărei modificări sau completări este indicat actul normativ care a efectuat modificarea sau completarea respectivă, în forma #M1, #M2 etc.

#B

Parlamentul României adoptă prezenta lege.

CAPITOLUL I

Dispoziții generale

#M5

ART. 1*)

Subiectele de sesizare a instanței

#B

(1) Orice persoană care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim, de către o autoritate publică, printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri, se poate adresa instanței de contencios administrativ competente, pentru anularea actului, recunoașterea dreptului pretins sau a interesului legitim și repararea pagubei ce i-a fost cauzată. Interesul legitim poate fi atât privat, cât și public.

(2) Se poate adresa instanței de contencios administrativ și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept.

#M5

(3) Avocatul Poporului, în urma controlului realizat, potrivit legii sale organice, dacă apreciază că ilegalitatea actului sau refuzul autorității administrative de a-și realiza atribuțiile legale nu poate fi înlăturat decât prin justiție, poate sesiza instanța competentă de contencios administrativ de la domiciliul petentului. Petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat în această calitate. Dacă petiționarul nu își însușește acțiunea formulată de Avocatul Poporului la primul termen de judecată, instanța de contencios administrativ anulează cererea.

(4) Ministerul Public, atunci când, în urma exercitării atribuțiilor prevăzute de legea sa organică, apreciază că încălcările drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanelor se datorează existenței unor acte administrative unilaterale individuale ale autorităților publice emise cu exces de putere, cu acordul prealabil al acestora, sesizează instanța de contencios administrativ de la domiciliul persoanei fizice sau de la sediul persoanei juridice vătămate. Petiționarul dobândește de drept calitatea de reclamant, urmând a fi citat în această calitate.

(5) Când Ministerul Public apreciază că prin emiterea unui act administrativ normativ se vatămă un interes legitim public, sesizează instanța de contencios administrativ competentă de la sediul autorității publice emitente.

(6) Autoritatea publică emitentă a unui act administrativ unilateral nelegal poate să solicite instanței anularea acestuia, în situația în care actul nu mai poate fi revocat întrucât a intrat în circuitul civil și a produs efecte juridice. În cazul admiterii acțiunii, instanța se pronunță, dacă a fost sesizată prin cererea de chemare în judecată, și asupra validității actelor juridice încheiate în baza actului administrativ nelegal, precum și asupra efectelor juridice produse de acestea. Acțiunea poate fi introdusă în termen de un an de la data emiterii actului.

(7) Persoana vătămată în drepturile sau în interesele sale legitime prin ordonanțe sau dispoziții din

ordonanțe ale Guvernului neconstituționale se poate adresa instanței de contencios administrativ, în condițiile prezentei legi.

(8) Prefectul, Agenția Națională a Funcționarilor Publici și orice subiect de drept public pot introduce acțiuni în contencios administrativ, în condițiile prezentei legi și ale legilor speciale.

(9) La soluționarea cererilor în contencios administrativ, reprezentantul Ministerului Public poate participa, în orice fază a procesului, ori de câte ori apreciază că este necesar pentru apărarea ordinii de drept, a drepturilor și libertăților cetățenilor.

#CIN

*) 1. Derogări de la prevederile art. 1 au fost acordate prin:

- art. 146² alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările ulterioare.

Precizăm că dispozițiile de derogare menționate mai sus sunt reproduse în pct. 3.6 din nota 3 de la sfârșitul textului actualizat.

2. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 12/2015, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și s-a stabilit că, în condițiile Legii nr. 215/2001**), republicată, și ale Legii nr. 554/2004, unitatea administrativ-teritorială, prin autoritatea sa executivă, respectiv primarul, nu are dreptul de a ataca în fața instanței de contencios administrativ hotărârile adoptate de autoritatea sa deliberativă, respectiv consiliul local sau, după caz, Consiliul General al Municipiului București.

**) La data de 5 iulie 2019 a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ (#M34). Prin art. 597 alin. (2) lit. e) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 (#M34) a fost abrogată Legea administrației publice locale nr. 215/2001, republicată, cu excepția art. 30 - 34, 55, 55¹, art. 79 alin. (1), 88, 89, 90, 99, 99¹, 101 și art. 102 care se abrogă la data desfășurării alegerilor pentru alegerea autorităților administrației publice locale care se organizează începând cu anul 2020.

#B

ART. 2

Semnificația unor termeni

#M5

(1) În înțelesul prezentei legi, termenii și expresiile de mai jos au următoarele semnificații:

a) persoană vătămată - orice persoană titulară a unui drept ori a unui interes legitim, vătămată de o autoritate publică printr-un act administrativ sau prin nesoluționarea în termenul legal a unei cereri; în sensul prezentei legi, sunt asimilate persoanei vătămate și grupul de persoane fizice, fără personalitate juridică, titular al unor drepturi subiective sau interese legitime private, precum și organismele sociale care invocă vătămarea prin actul administrativ atacat fie a unui interes legitim public, fie a drepturilor și intereselor legitime ale unor persoane fizice determinate;

b) *) autoritate publică - orice organ de stat sau al unităților administrativ-teritoriale care acționează, în regim de putere publică, pentru satisfacerea unui interes legitim public; sunt asimilate autorităților publice, în sensul prezentei legi, persoanele juridice de drept privat care, potrivit legii, au obținut statut de utilitate publică sau sunt autorizate să presteze un serviciu public, în regim de putere publică;

#M33

c) act administrativ - actul unilateral cu caracter individual sau normativ emis de o autoritate publică, în regim de putere publică, în vederea organizării executării legii sau a executării în concret a legii, care dă naștere, modifică sau stinge raporturi juridice;

c¹) sunt asimilate actelor administrative, în sensul prezentei legi, și contractele încheiate de autoritățile publice care au ca obiect punerea în valoare a bunurilor proprietate publică, executarea lucrărilor de interes public, prestarea serviciilor publice, achizițiile publice; prin legi speciale pot fi prevăzute și alte categorii de contracte administrative;

#M5

d) act administrativ-jurisdicțional - actul emis de o autoritate administrativă investită, prin lege organică, cu atribuții de jurisdicție administrativă specială;

e) jurisdicție administrativă specială - activitatea înfăptuită de o autoritate administrativă care are,

conform legii organice speciale în materie, competența de soluționare a unui conflict privind un act administrativ, după o procedură bazată pe principiile contradictorialității, asigurării dreptului la apărare și independenței activității administrativ-jurisdicționale;

f) contencios administrativ - activitatea de soluționare de către instanțele de contencios administrativ competente potrivit legii organice a litigiilor în care cel puțin una dintre părți este o autoritate publică, iar conflictul s-a născut fie din emiterea sau încheierea, după caz, a unui act administrativ, în sensul prezentei legi, fie din nesoluționarea în termenul legal ori din refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim;

g) instanță de contencios administrativ, denumită în continuare instanță - Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel și tribunalele administrativ-fiscale;

h) nesoluționare în termenul legal a unei cereri - faptul de a nu răspunde solicitantului în termen de 30 de zile de la înregistrarea cererii, dacă prin lege nu se prevede alt termen;

i) refuz nejustificat de a soluționa o cerere - exprimarea explicită, cu exces de putere, a voinței de a nu rezolva cererea unei persoane; este asimilată refuzului nejustificat și nepunerea în executare a actului administrativ emis ca urmare a soluționării favorabile a cererii sau, după caz, a plângerii prealabile;

j) plângere prealabilă - cererea prin care se solicită autorității publice emitente sau celei ierarhic superioare, după caz, reexaminarea unui act administrativ cu caracter individual sau normativ, în sensul revocării sau modificării acestuia;

k) acte care privesc raporturile cu Parlamentul - actele emise de o autoritate publică, în realizarea atribuțiilor sale, prevăzute de Constituție sau de o lege organică, în raporturile de natură politică cu Parlamentul;

l) act de comandament cu caracter militar - actul administrativ referitor la problemele strict militare ale activității din cadrul forțelor armate, specifice organizării militare, care presupun dreptul comandanților de a da ordine subordonaților în aspecte privitoare la conducerea trupei, în timp de pace sau război ori, după caz, la îndeplinirea serviciului militar;

m) serviciu public - activitatea organizată sau, după caz, autorizată de o autoritate publică, în scopul satisfacerii unui interes legitim public;

n) exces de putere - exercitarea dreptului de apreciere al autorităților publice prin încălcarea limitelor competenței prevăzute de lege sau prin încălcarea drepturilor și libertăților cetățenilor;

o) drept vătămat - orice drept prevăzut de Constituție, de lege sau de alt act normativ, căruia i se aduce o atingere printr-un act administrativ;

p) interes legitim privat - posibilitatea de a pretinde o anumită conduită, în considerarea realizării unui drept subiectiv viitor și previzibil, prefigurat;

r) interes legitim public - interesul care vizează ordinea de drept și democrația constituțională, garantarea drepturilor, libertăților și îndatoririlor fundamentale ale cetățenilor, satisfacerea nevoilor comunitare, realizarea competenței autorităților publice;

s) organisme sociale interesate - structuri neguvernamentale, sindicate, asociații, fundații și altele asemenea, care au ca obiect de activitate protecția drepturilor diferitelor categorii de cetățeni sau, după caz, buna funcționare a serviciilor publice administrative;

ș) pagubă iminentă - prejudiciul material viitor și previzibil sau, după caz, perturbarea previzibilă gravă a funcționării unei autorități publice sau a unui serviciu public;

t) cazuri bine justificate - împrejurările legate de starea de fapt și de drept, care sunt de natură să creeze o îndoială serioasă în privința legalității actului administrativ;

ț) instanță de executare - instanța care a soluționat fondul litigiului de contencios administrativ.

#B

(2) Se asimilează actelor administrative unilaterale și refuzul nejustificat de a rezolva o cerere referitoare la un drept sau la un interes legitim ori, după caz, faptul de a nu răspunde solicitantului în termenul legal.

#CIN

*) Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 28/2017, s-a admis sesizarea privind dezlegarea

unor chestiuni de drept și s-a stabilit că noțiunea de "autoritate publică", astfel cum este definită de art. 2 alin. (1) lit. b) din Legea nr. 554/2004, nu este similară cu cea de "instituție publică", astfel cum este prevăzută de art. 2 alin. (1) pct. 39 din Legea nr. 273/2006.

#B

ART. 3*)

Tutela administrativă

#M5

(1) Prefectul poate ataca direct în fața instanței de contencios administrativ actele emise de autoritățile administrației publice locale, dacă le consideră nelegale; acțiunea se formulează în termenul prevăzut la art. 11 alin. (1), care începe să curgă de la momentul comunicării actului către prefect și în condițiile prevăzute de prezenta lege. Acțiunea introdusă de prefect este scutită de taxa de timbru.

#B

(2) Agenția Națională a Funcționarilor Publici poate ataca în fața instanței de contencios administrativ actele autorităților publice centrale și locale prin care se încalcă legislația privind funcția publică, în condițiile prezentei legi și ale Legii nr. 188/1999**) privind Statutul funcționarilor publici, republicată.

#M34

(3) Până la soluționarea cauzei, actul atacat potrivit alin. (1) este suspendat de drept.

#CIN

*) 1. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 11/2015, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și, în interpretarea dispozițiilor art. 3 din Legea nr. 554/2004, s-a stabilit că prefectului îi este recunoscut dreptul de a ataca în fața instanței de contencios administrativ actele administrative emise de autoritățile administrației publice locale, în înțelesul prevederilor art. 2 alin. (1) lit. c) din Legea nr. 554/2004.

2. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 26/2016, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și s-a stabilit că dispozițiile art. 3 din Legea nr. 554/2004 se interpretează în sensul că prefectul nu poate ataca în fața instanțelor de contencios administrativ refuzul [asimilat unui act administrativ, potrivit dispozițiilor art. 2 alin. (2) din Legea nr. 554/2004] consiliului local de a pune pe ordinea de zi a ședinței și de a lua act de încetarea de drept a mandatului de consilier local înainte de termen, refuz exprimat la cererea prefectului adresată potrivit atribuțiilor reglementate de dispozițiile art. 19 alin. (1) lit. a) și e) din Legea nr. 340/2004, republicată.

**) La data de 5 iulie 2019 a intrat în vigoare Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 privind Codul administrativ (#M34). Prin art. 597 alin. (2) lit. b) din Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 57/2019 (#M34) a fost abrogată Legea nr. 188/1999, republicată, cu excepția prevederilor art. 20, 20¹ - 20¹⁰, ale art. 60 alin. (3), ale art. 60¹ - 60⁴, 62¹ - 62¹³ și ale anexei nr. 2 care se aplică pentru realizarea evaluării performanțelor profesionale individuale ale funcționarilor publici pentru activitatea desfășurată în anul 2019.

#M19

ART. 4*)

Excepția de nelegalitate

(1) Legalitatea unui act administrativ cu caracter individual, indiferent de data emiterii acestuia, poate fi cercetată oricând în cadrul unui proces, pe cale de excepție, din oficiu sau la cererea părții interesate.

(2) Instanța investită cu fondul litigiului și în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate, constatând că de actul administrativ cu caracter individual depinde soluționarea litigiului pe fond, este competentă să se pronunțe asupra excepției, fie printr-o încheiere interlocutorie, fie prin hotărârea pe care o va pronunța în cauză. În situația în care instanța se pronunță asupra excepției de nelegalitate prin încheiere interlocutorie, aceasta poate fi atacată odată cu fondul.

(3) În cazul în care a constatat nelegalitatea actului administrativ cu caracter individual, instanța în fața căreia a fost invocată excepția de nelegalitate va soluționa cauza, fără a ține seama de actul a cărui nelegalitate a fost constatată.

(4) Actele administrative cu caracter normativ nu pot forma obiect al excepției de nelegalitate. Controlul judecătoresc al actelor administrative cu caracter normativ se exercită de către instanța de contencios administrativ în cadrul acțiunii în anulare, în condițiile prevăzute de prezenta lege.

#CIN

*) Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 36/2016, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și s-a stabilit că dispozițiile art. 4 din Legea nr. 554/2004 permit invocarea excepției de nelegalitate a unui act administrativ cu caracter individual, direct în recurs.

#B

ART. 5

Actele nesupuse controlului și limitele controlului

(1) Nu pot fi atacate în contenciosul administrativ:

- a) actele administrative ale autorităților publice care privesc raporturile acestora cu Parlamentul;
- b) actele de comandament cu caracter militar.

(2) Nu pot fi atacate pe calea contenciosului administrativ actele administrative pentru modificarea sau desființarea cărora se prevede, prin lege organică, o altă procedură judiciară.

#M33

(3) În litigiile referitoare la actele administrative emise pentru aplicarea regimului stării de război, al stării de asediu sau al celei de urgență, cele care privesc apărarea și securitatea națională ori cele emise pentru restabilirea ordinii publice, precum și pentru înlăturarea consecințelor calamităților naturale, epidemiilor și epizootiilor nu sunt aplicabile prevederile art. 14.

(4) *** Abrogat

#B

ART. 6

Actele administrativ-jurisdicționale

(1) Jurisdicțiile administrative speciale sunt facultative și gratuite.

#M5

(2) Actele administrative susceptibile, potrivit legii organice, să facă obiectul unei jurisdicții speciale administrative pot fi atacate la instanța de contencios administrativ, cu respectarea dispozițiilor art. 7 alin. (1), dacă partea înțelege să nu exercite procedura administrativ-jurisdicțională.

(3) Actul administrativ-jurisdicțional pentru care, prin lege organică specială, se prevede o cale de atac în fața unei alte jurisdicții administrative speciale poate fi atacat direct la instanța de contencios administrativ, în termen de 15 zile de la comunicare, dacă partea înțelege să renunțe la calea administrativ-jurisdicțională de atac.

(4) Dacă partea care a optat pentru jurisdicția administrativă specială sau pentru calea de atac la un alt organ administrativ-jurisdicțional înțelege să renunțe la aceasta în timpul soluționării litigiului, este obligată să notifice decizia de renunțare organului administrativ-jurisdicțional în cauză. Partea sesizează instanța de contencios administrativ în termen de 15 zile de la notificare. În această situație, procedura administrativă prealabilă prevăzută de art. 7 nu se mai efectuează.

#B

CAPITOLUL II

Procedura de soluționare a cererilor în contenciosul administrativ

ART. 7*)

Procedura prealabilă

#M33

(1) Înainte de a se adresa instanței de contencios administrativ competente, persoana care se consideră vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim printr-un act administrativ individual care i se adresează trebuie să solicite autorității publice emitente sau autorității ierarhic superioare, dacă aceasta există, în termen de 30 de zile de la data comunicării actului, revocarea, în tot sau în parte, a acestuia.

Pentru motive temeinice, persoana vătămată, destinatar al actului, poate introduce plângerea prealabilă, în cazul actelor administrative unilaterale, și peste termenul prevăzut la alin. (1), dar nu mai târziu de 6 luni de la data emiterii actului.

#M5

(1[^]1) În cazul actului administrativ normativ, plângerea prealabilă poate fi formulată oricând.

#B

(2) Prevederile alin. (1) sunt aplicabile și în ipoteza în care legea specială prevede o procedură administrativ-jurisdicțională, iar partea nu a optat pentru aceasta.

#M33

(3) Este îndreptățită să introducă plângere prealabilă și persoana vătămată într-un drept al său sau într-un interes legitim, printr-un act administrativ cu caracter individual, adresat altui subiect de drept. Plângerea prealabilă, în cazul actelor administrative unilaterale, se va introduce în termen de 30 de zile din momentul în care persoana vătămată a luat cunoștință, pe orice cale, de conținutul actului. Pentru motive temeinice, plângerea prealabilă se poate formula și peste termenul de 30 de zile, dar nu mai târziu de 6 luni de la data la care a luat cunoștință, pe orice cale, de conținutul acestuia. Termenul de 6 luni prevăzut în prezentul alineat, precum și cel prevăzut la alin. (1) sunt termene de prescripție.

#B

(4) Plângerea prealabilă, formulată potrivit prevederilor alin. (1), se soluționează în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. g)**).

#M33

(5) În cazul acțiunilor introduse de prefect, Avocatul Poporului, Ministerul Public, Agenția Națională a Funcționarilor Publici, al celor care privesc cererile persoanelor vătămate prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe sau al acțiunilor îndreptate împotriva actelor administrative care nu mai pot fi revocate întrucât au intrat în circuitul civil și au produs efecte juridice, precum și în cazurile prevăzute la art. 2 alin. (2) și la art. 4 nu este obligatorie plângerea prealabilă.

(6) Plângerea prealabilă în cazul acțiunilor care au ca obiect contracte administrative trebuie făcută în termen de 6 luni, care va începe să curgă:

#M5

a) de la data încheierii contractului, în cazul litigiilor legate de încheierea lui;

#M33

b) de la data când reclamantul a cunoscut cauza anulării, dar nu mai târziu de un an de la încheierea contractului.

c) *** Abrogată

d) *** Abrogată

e) *** Abrogată

(7) *** Abrogat

#CIN

*) Derogații de la prevederile art. 7 au fost acordate prin:

- art. 213 alin. (13) și art. 283[^]4 alin. (7) lit. a) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (#M28), cu modificările ulterioare.

Precizăm că dispozițiile de derogare menționate mai sus sunt reproduse în pct. 3.4 și pct. 3.7 din nota 3 de la sfârșitul textului actualizat.

***) Anterior modificării efectuate prin art. I pct. 3 din Legea nr. 262/2007 (#M5), art. 2 alin. (1) lit. g) prevedea definiția pentru "nesoluționarea în termenul legal a unei cereri". După modificarea efectuată prin art. I pct. 3 din Legea nr. 262/2007 (#M5), definiția pentru "nesoluționare în termenul legal a unei cereri" este prevăzută de art. 2 alin. (1) lit. h).

#B

ART. 8

Obiectul acțiunii judiciare

#M33

(1) *) Persoana vătămată într-un drept recunoscut de lege sau într-un interes legitim printr-un act administrativ unilateral, nemulțumită de răspunsul primit la plângerea prealabilă sau care nu a primit niciun răspuns în termenul prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h), poate sesiza instanța de contencios administrativ competentă, pentru a solicita anularea în tot sau în parte a actului, repararea pagubei cauzate și, eventual, reparații pentru daune morale. De asemenea se poate adresa instanței de contencios administrativ și cel care se consideră vătămat într-un drept sau interes legitim al său prin nesoluționarea în termen sau prin refuzul nejustificat de soluționare a unei cereri, precum și prin refuzul de efectuare a unei anumite operațiuni administrative necesare pentru exercitarea sau protejarea dreptului sau interesului legitim. Motivele invocate în cererea de anulare a actului nu sunt limitate la cele invocate prin plângerea prealabilă.

#M5

(1[^]1) Persoanele fizice și persoanele juridice de drept privat pot formula capete de cerere prin care invocă apărarea unui interes legitim public numai în subsidiar, în măsura în care vătămarea interesului legitim public decurge logic din încălcarea dreptului subiectiv sau a interesului legitim privat.

(1[^]2) Prin derogare de la dispozițiile alin. (1), acțiunile întemeiate pe încălcarea unui interes legitim public pot avea ca obiect numai anularea actului sau obligarea autorității pârâte să emită un act sau un alt înscris, respectiv să efectueze o anumită operațiune administrativă, sub sancțiunea penalităților de întârziere sau a amenzii, prevăzute la art. 24 alin. (2).

#M33

(2) Instanța de contencios administrativ este competentă să soluționeze litigiile care apar în fazele premergătoare încheierii unui contract administrativ, precum și orice litigii legate de încheierea contractului administrativ, inclusiv litigiile având ca obiect anularea unui contract administrativ. Litigiile care decurg din executarea contractelor administrative sunt în competența de soluționare a instanțelor civile de drept comun.

#M5

(3) La soluționarea litigiilor prevăzute la alin. (2) se are în vedere regula după care principiul libertății contractuale este subordonat principiului priorității interesului public.

#CIN

*) 1. Curtea Constituțională, prin Decizia nr. 459/2014 (#M26), a constatat că dispozițiile art. 8 alin. (1) raportate la art. 2 alin. (1) lit. c) teza întâi din Legea nr. 554/2004 sunt constituționale în măsura în care se interpretează în sensul că decretele Președintelui privind numirea judecătorilor la Curtea Constituțională sunt excluse din sfera controlului judecătoresc sub aspectul verificării îndeplinirii condiției "înaltei competențe profesionale".

2. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 25/2017, s-a admis recursul în interesul legii și, în interpretarea și aplicarea art. 6 alin. (1) și art. 7 alin. (1) din Legea nr. 50/1991, republicată, raportat la art. 2 alin. (1) lit. c) și art. 8 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, s-a stabilit că este posibilă exercitarea controlului de legalitate, pe cale separată, asupra certificatului de urbanism prin care s-a dispus interdicția de a construi sau care conține alte limitări.

#B

ART. 9

Acțiunile împotriva ordonanțelor Guvernului

#M11

(1) Persoana vătămată într-un drept al său ori într-un interes legitim prin ordonanțe sau dispoziții din ordonanțe poate introduce acțiune la instanța de contencios administrativ, însoțită de excepția de neconstituționalitate, în măsura în care obiectul principal nu este constatarea neconstituționalității ordonanței sau a dispoziției din ordonanță.

#B

(2) Instanța de contencios administrativ, dacă apreciază că excepția îndeplinește condițiile prevăzute de art. 29 alin. (1) și (3) din Legea nr. 47/1992 privind organizarea și funcționarea Curții Constituționale, republicată, sesizează, prin încheiere motivată, Curtea Constituțională și suspendă soluționarea cauzei pe

fond.

#M5

(3) După pronunțarea Curții Constituționale, instanța de contencios administrativ repune cauza pe rol și dă termen, cu citarea părților. Dacă ordonanța sau o dispoziție a acesteia a fost declarată neconstituțională, instanța soluționează fondul cauzei; în caz contrar, acțiunea se respinge ca inadmisibilă.

(4) În situația în care decizia de declarare a neconstituționalității este urmarea unei excepții ridicate în altă cauză, acțiunea poate fi introdusă direct la instanța de contencios administrativ competentă, în limitele unui termen de decădere de un an, calculat de la data publicării deciziei Curții Constituționale în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(5) Acțiunea prevăzută de prezentul articol poate avea ca obiect acordarea de despăgubiri pentru prejudiciile cauzate prin ordonanțe ale Guvernului, anularea actelor administrative emise în baza acestora, precum și, după caz, obligarea unei autorități publice la emiterea unui act administrativ sau la realizarea unei anumite operațiuni administrative.

#B

ART. 10*)

Instanța competentă

#M33

(1) Litigiile privind actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice locale și județene, precum și cele care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora de până la 3.000.000 de lei se soluționează în fond de tribunalele administrativ-fiscale, iar cele privind actele administrative emise sau încheiate de autoritățile publice centrale, precum și cele care privesc taxe și impozite, contribuții, datorii vamale, precum și accesorii ale acestora mai mari de 3.000.000 de lei se soluționează în fond de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel, dacă prin lege organică specială nu se prevede altfel.

(1[^]) Cererile privind actele administrative care au ca obiect sume reprezentând finanțarea nerambursabilă din partea Uniunii Europene se soluționează potrivit criteriului valoric, iar cererile care au ca obiect acte administrative neevaluabile se soluționează potrivit rangului autorității, conform prevederilor alin. (1).

#M5

(2) Recursul împotriva sentințelor pronunțate de tribunalele administrativ-fiscale se judecă de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel, iar recursul împotriva sentințelor pronunțate de secțiile de contencios administrativ și fiscal ale curților de apel se judecă de Secția de contencios administrativ și fiscal a Înaltei Curți de Casație și Justiție, dacă prin lege organică specială nu se prevede altfel.

#M33

(3) Reclamantul persoană fizică sau juridică de drept privat se adresează exclusiv instanței de la domiciliul sau sediul său. Reclamantul autoritate publică, instituție publică sau asimilată acestora se adresează exclusiv instanței de la domiciliul sau sediul pârâtului.

(4) Competența teritorială de soluționare a cauzei se va respecta și atunci când acțiunea se introduce în numele reclamantului de orice persoană de drept public sau privat, indiferent de calitatea acestuia din proces.

#CIN

*) 1. Derogări de la prevederile art. 10 au fost acordate prin:

- art. 26 din Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului - Lupeni - august 1977 nr. 341/2004, cu modificările ulterioare.

Precizăm că dispozițiile de derogare menționate mai sus sunt reproduse în pct. 3.3 din nota 3 de la sfârșitul textului actualizat.

2. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 13/2015, s-a admis recursul în interesul legii și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 2 alin. (1) lit. f) și art. 10 din Legea nr. 554/2004, respectiv art. 94 și art. 95 din Codul de procedură civilă, s-a stabilit că litigiile având ca obiect acțiuni prin care se

solicită de către o direcție generală de asistență socială și protecția copilului obligarea unui consiliu județean sau local ori a unei alte direcții generale de asistență socială și protecția copilului la suportarea cheltuielilor de întreținere pentru persoane care beneficiază de măsuri de protecție prevăzute de Legea nr. 448/2006, republicată, și Legea nr. 272/2004, republicată, sunt de competența instanțelor de contencios administrativ.

3. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 1/2017, s-a admis recursul în interesul legii și s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 85 alin. (2) din Legea nr. 448/2006, republicată, art. 115 alin. (1) lit. a) și art. 133 alin. (1) din Legea nr. 272/2004, republicată, și art. 10 alin. (3) din Hotărârea Guvernului nr. 1437/2004, raportate la art. 2 alin. (1) lit. b), c) și f), art. 8 alin. (1) și art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, competența de soluționare în primă instanță a litigiilor având ca obiect anularea hotărârilor comisiei pentru protecția copilului de încadrare în grad și tip de handicap a copilului cu dizabilități revine tribunalelor - secțiile de contencios administrativ/completele specializate în materia contenciosului administrativ.

4. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 7/2018, s-a admis recursul în interesul legii și s-a stabilit că, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 94 pct. 1 lit. k), art. 95 pct. 1 și art. 96 pct. 1 din Codul de procedură civilă, precum și art. 281 din Codul de procedură fiscală, respectiv art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, competența materială de soluționare a acțiunilor în despăgubiri formulate de Agenția Națională de Administrare Fiscală, prin direcțiile generale regionale ale finanțelor publice, împotriva administratorului unei societăți înregistrate în registrul comerțului, în situația în care s-a dispus achitarea acestuia pentru săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 6 din Legea nr. 241/2005, revine instanței civile.

#B

ART. 11*)

Termenul de introducere a acțiunii

#M5

(1) Cererile prin care se solicită anularea unui act administrativ individual, a unui contract administrativ, recunoașterea dreptului pretins și repararea pagubei cauzate se pot introduce în termen de 6 luni de la:

a) data comunicării răspunsului la plângerea prealabilă;

b) data comunicării refuzului nejustificat de soluționare a cererii;

c) data expirării termenului de soluționare a plângerii prealabile, respectiv data expirării termenului legal de soluționare a cererii;

d) data expirării termenului prevăzut la art. 2 alin. (1) lit. h), calculat de la comunicarea actului administrativ emis în soluționarea favorabilă a cererii sau, după caz, a plângerii prealabile.

#M33

e) *** Abrogată

#M5

(2) Pentru motive temeinice, în cazul actului administrativ individual, cererea poate fi introdusă și peste termenul prevăzut la alin. (1), dar nu mai târziu de un an de la data comunicării actului, data luării la cunoștință, data introducerii cererii sau data încheierii procesului-verbal de conciliere, după caz.

(2¹) În cazul suspendării, potrivit legii speciale, a procedurii de soluționare a plângerii prealabile, termenul prevăzut la alin. (1) curge după reluarea procedurii, de la momentul finalizării acesteia sau de la data expirării termenului legal de soluționare, după caz, dacă a expirat termenul prevăzut la alin. (2).

#B

(3) În cazul acțiunilor formulate de prefect, Avocatul Poporului, Ministerul Public sau Agenția Națională a Funcționarilor Publici, termenul curge de la data când s-a cunoscut existența actului nelegal, fiind aplicabile în mod corespunzător prevederile alin. (2).

(4) Ordonanțele sau dispozițiile din ordonanțe care se consideră a fi neconstituționale, precum și actele administrative cu caracter normativ care se consideră a fi nelegale pot fi atacate oricând.

(5) Termenul prevăzut la alin. (1) este termen de prescripție, iar termenul prevăzut la alin. (2) este

termen de decădere.

#CIN

*) Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 22/2019, s-a admis recursul în interesul legii și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 554/2004, prin raportare la dispozițiile art. 11 alin. (2) din același act normativ, s-a stabilit că data la care începe să curgă termenul de prescripție pentru introducerea acțiunii în despăgubire reprezintă momentul la care persoana vătămată printr-un act administrativ nelegal a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască întinderea pagubei, nefiind legat în mod direct și aprioric nici de comunicarea actului administrativ nelegal și nici de momentul rămânerii definitive a hotărârii de anulare a acestuia.

#M5

ART. 12

Documentele necesare

Reclamantul anexează la acțiune copia actului administrativ pe care îl atacă sau, după caz, răspunsul autorității publice prin care i se comunică refuzul rezolvării cererii sale. În situația în care reclamantul nu a primit niciun răspuns la cererea sa, va depune la dosar copia cererii, certificată prin numărul și data înregistrării la autoritatea publică, precum și orice înscris care face dovada îndeplinirii procedurii prealabile, dacă acest demers era obligatoriu. În situația în care reclamantul introduce acțiune împotriva autorității care refuză să pună în executare actul administrativ emis în urma soluționării favorabile a cererii ori a plângerii prealabile, va depune la dosar și copia certificată după acest act.

#B

ART. 13

Citarea părților, relații

#M33

(1) La primirea cererii, instanța dispune citarea părților. Autoritatea publică emitentă va comunica împreună cu întâmpinarea actul atacat împreună cu întreaga documentație care a stat la baza emiterii lui, precum și orice alte lucrări necesare pentru soluționarea cauzei. Instanța poate solicita emitentului orice alte lucrări necesare pentru soluționarea cauzei.

#B

(2) În situația în care reclamant este un terț în sensul art. 1 alin. (2) sau când acțiunea este introdusă de Avocatul Poporului ori de Ministerul Public, instanța va cere autorității publice emitente să îi comunice de urgență actul atacat împreună cu documentația care a stat la baza emiterii lui, precum și orice alte lucrări necesare pentru soluționarea cauzei.

#M5

(3) În mod corespunzător situațiilor prevăzute la alin. (1) și (2), după caz, se procedează și în cazul acțiunilor care au ca obiect refuzul de rezolvare a cererii privind un drept recunoscut de lege sau un interes legitim.

#B

(4) Dacă autoritatea publică nu trimite în termenul stabilit de instanță lucrările cerute, conducătorul acesteia va fi obligat, prin încheiere interlocutorie, să plătească statului, cu titlu de amendă judiciară, 10% din salariul minim brut pe economie pentru fiecare zi de întârziere nejustificată.

#M5

ART. 14*)

Suspendarea executării actului

(1) În cazuri bine justificate și pentru prevenirea unei pagube iminente, după sesizarea, în condițiile art. 7, a autorității publice care a emis actul sau a autorității ierarhic superioare, persoana vătămată poate să ceară instanței competente să dispună suspendarea executării actului administrativ unilateral până la pronunțarea instanței de fond. În cazul în care persoana vătămată nu introduce acțiunea în anularea actului în termen de 60 de zile, suspendarea încetează de drept și fără nicio formalitate.

#M33

(2) Instanța soluționează cererea de suspendare, de urgență și cu precădere, cu citarea părților.

Procedura prevăzută la art. 200 și 201 din Codul de procedură civilă nu este aplicabilă. Întâmpinarea este obligatorie și se depune la dosarul cauzei cu cel puțin 3 zile înainte de termenul de judecată. Reclamantul va lua cunoștință de conținutul întâmpinării de la dosarul cauzei. Instanța poate acorda un nou termen de judecată în cazul în care reclamantul solicită amânarea pentru a lua cunoștință de conținutul întâmpinării.

#M5

(3) Când în cauză este un interes public major, de natură a perturba grav funcționarea unui serviciu public administrativ, cererea de suspendare a actului administrativ normativ poate fi introdusă și de Ministerul Public, din oficiu sau la sesizare, prevederile alin. (2) aplicându-se în mod corespunzător.

(4) Hotărârea prin care se pronunță suspendarea este executorie de drept. Ea poate fi atacată cu recurs în termen de 5 zile de la comunicare. Recursul nu este suspensiv de executare.

(5) În ipoteza în care se emite un nou act administrativ cu același conținut ca și cel suspendat de către instanță, acesta este suspendat de drept. În acest caz nu este obligatorie plângerea prealabilă.

(6) Nu pot fi formulate mai multe cereri de suspendare succesive pentru aceleași motive.

(7) Suspendarea executării actului administrativ are ca efect încetarea oricărei forme de executare, până la expirarea duratei suspendării.

#CIN

*) 1. Reproducem mai jos prevederile art. 278 din Legea nr. 207/2015 (#M28), cu modificările ulterioare.

#M28

"ART. 278

Suspendarea executării actului administrativ fiscal

(1) Introducerea contestației pe calea administrativă de atac nu suspendă executarea actului administrativ fiscal.

(2) Dispozițiile prezentului articol nu aduc atingere dreptului contestatorului de a cere suspendarea executării actului administrativ fiscal, în temeiul Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Instanța competentă poate suspenda executarea, dacă se depune o cauțiune, după cum urmează:

- a) de 10%, dacă această valoare este până la 10.000 lei;
- b) de 1.000 lei plus 5% pentru ceea ce depășește 10.000 lei;
- c) de 5.500 lei plus 1% pentru ceea ce depășește 100.000 lei;
- d) de 14.500 lei plus 0,1% pentru ceea ce depășește 1.000.000 lei;

#M31

e) 1.000 lei, dacă obiectul contestației nu este evaluabil în bani.

(3) În cazul suspendării executării actului administrativ fiscal, dispusă de instanțele de judecată în baza prevederilor Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, toate efectele actului administrativ fiscal sunt suspendate până la încetarea acesteia și obligațiile fiscale nu se înscriu în certificatul de atestare fiscală. Aceste efecte privesc atât obligațiile fiscale principale individualizate în actul administrativ suspendat la executare, cât și obligațiile fiscale accesorii aferente acestora, chiar dacă aceste obligații fiscale accesorii sunt individualizate în acte administrative fiscale care nu sunt suspendate la executare.

(4) Prin excepție de la prevederile art. 173 și ale art. 181, în cazul în care instanța judecătorească de contencios administrativ admite cererea contribuabilului/plătitorului de suspendare a executării actului administrativ fiscal, potrivit prevederilor Legii nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, nu se datorează penalități de întârziere sau penalități de nedeclarare pe perioada suspendării. În cazul creanțelor administrate de organul fiscal local, pe perioada suspendării se datorează majorări de întârziere de 0,5% pe lună sau pe fracțiune de lună, reprezentând echivalentul prejudiciului.

#M28

(5) Suspendarea executării actului administrativ fiscal dispusă potrivit art. 14 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, încetează de drept și fără nicio formalitate dacă acțiunea în anularea actului administrativ fiscal nu a fost introdusă în termen de 60 de zile de la data comunicării deciziei de soluționare a contestației.

#M31

(6) În cazul în care s-a formulat o cerere de suspendare a actului administrativ fiscal în temeiul art. 14 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, iar cauțiunea prevăzută la alin. (2) este deja consemnată la dispoziția instanței, nu este necesară consemnarea unei noi cauțiuni în situația în care se solicită suspendarea actului administrativ fiscal în temeiul art. 15 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, cu condiția ca, la data pronunțării asupra cererii de suspendare în temeiul art. 15 din Legea nr. 554/2004, cauțiunea să fie consemnată efectiv la dispoziția instanței."

#CIN

2. Derogări de la prevederile art. 14 au fost acordate prin:

- art. 16 alin. (4) din Legea nr. 49/2018 privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (#M32).

Precizăm că dispozițiile de derogare menționate mai sus sunt reproduse în pct. 3.5 din nota 3 de la sfârșitul textului actualizat.

#B

ART. 15*)

Solicitarea suspendării prin acțiunea principală

#M33

(1) Suspendarea executării actului administrativ unilateral poate fi solicitată de reclamant, pentru motivele prevăzute la art. 14, și prin cererea adresată instanței competente pentru anularea, în tot sau în parte, a actului atacat. În acest caz, instanța poate dispune suspendarea actului administrativ atacat, până la soluționarea definitivă a cauzei. Cererea de suspendare se poate formula odată cu acțiunea principală sau printr-o acțiune separată, până la soluționarea acțiunii în fond.

#M5

(2) Dispozițiile art. 14 alin. (2) - (7) se aplică în mod corespunzător.

#B

(3) Hotărârea dată cererii de suspendare este executorie de drept, iar introducerea recursului, potrivit art. 14 alin. (4), nu suspendă executarea.

#M33

(4) În ipoteza admiterii acțiunii de fond, măsura suspendării, dispusă în condițiile art. 14, se prelungește de drept până la soluționarea definitivă a cauzei, chiar dacă reclamantul nu a solicitat suspendarea executării actului administrativ în temeiul alin. (1).

#CIN

*) 1. A se vedea și art. 278 din Legea nr. 207/2015 (#M28), cu modificările ulterioare, articol reprodus în nota de la art. 14.

2. Derogări de la prevederile art. 15 au fost acordate prin:

- art. 16 alin. (4) din Legea nr. 49/2018 privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (#M32).

Precizăm că dispozițiile de derogare menționate mai sus sunt reproduse în pct. 3.5 din nota 3 de la sfârșitul textului actualizat.

#B

ART. 16

Introducerea în cauză a funcționarului

#M33

(1) Cererile în justiție prevăzute de prezenta lege pot fi formulate și personal împotriva persoanei care a contribuit la elaborarea, emiterea, adoptarea sau încheierea actului ori, după caz, care se face vinovată de refuzul de a rezolva cererea referitoare la un drept subiectiv sau la un interes legitim, dacă se solicită plata unor despăgubiri pentru prejudiciul cauzat ori pentru întârziere. În cazul în care acțiunea se admite, persoana respectivă poate fi obligată la plata despăgubirilor, solidar cu autoritatea publică pârâtă.

#B

(2) Persoana acționată astfel în justiție îl poate chema în garanție pe superiorul său ierarhic, de la care a primit ordin scris să elaboreze sau să nu elaboreze actul.

#M33

ART. 16¹*)

Introducerea în cauză a altor subiecte de drept

Când raportul juridic dedus judecății o impune, instanța de contencios administrativ va pune în discuția părților necesitatea introducerii în cauză a altei persoane. Dacă niciuna dintre părți nu solicită introducerea în cauză a terțului și instanța apreciază că pricina nu poate fi soluționată fără participarea terțului, aceasta va respinge cererea fără a se pronunța în fond.

#CIN

*) Art. 16¹, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 17 din Legea nr. 212/2018 (#M33), nu mai conținea titlu (denumire marginală). Apreciem însă că legiuitorul a omis din eroare titlul articolului 16¹ la efectuarea modificării.

În textul actualizat, s-a păstrat pentru art. 16¹ titlul pe care îl avea înainte de modificarea efectuată prin art. I pct. 17 din Legea nr. 212/2018 (#M33).

#B

ART. 17

Judecarea cererilor

#M33

(1) Cererile adresate instanței se judecă în ședință publică, în completul stabilit de lege. Întâmpinarea este obligatorie și se va comunica reclamantului cu cel puțin 15 zile înainte de primul termen de judecată.

(2) Pentru cererile formulate în baza prezentei legi se percep taxele de timbru prevăzute de Ordonanța de urgență a Guvernului nr. 80/2013 privind taxele judiciare de timbru, cu modificările și completările ulterioare.

#M5

(3) Hotărârile se redactează și se motivează în cel mult 30 de zile de la pronunțare.

#B

ART. 18

Soluțiile pe care le poate da instanța

#M5

(1) Instanța, soluționând cererea la care se referă art. 8 alin. (1), poate, după caz, să anuleze, în tot sau în parte, actul administrativ, să oblige autoritatea publică să emită un act administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze o anumită operațiune administrativă.

(2) Instanța este competentă să se pronunțe, în afara situațiilor prevăzute la art. 1 alin. (6), și asupra legalității operațiunilor administrative care au stat la baza emiterii actului supus judecății.

#B

(3) În cazul soluționării cererii, instanța va hotărî și asupra despăgubirilor pentru daunele materiale și morale cauzate, dacă reclamantul a solicitat acest lucru.

(4) Atunci când obiectul acțiunii în contencios administrativ îl formează un contract administrativ, în funcție de starea de fapt, instanța poate:

- a) dispune anularea acestuia, în tot sau în parte;
- b) obliga autoritatea publică să încheie contractul la care reclamantul este îndrituit;
- c) impune uneia dintre părți îndeplinirea unei anumite obligații;
- d) suplini consimțământul unei părți, când interesul public o cere;
- e) obliga la plata unor despăgubiri pentru daunele materiale și morale.

#M5

(5) Soluțiile prevăzute la alin. (1) și alin. (4) lit. b) și c) pot fi stabilite sub sancțiunea unei penalități aplicabile părții obligate, pentru fiecare zi de întârziere.

(6) În toate situațiile, instanța poate stabili, prin dispozitiv, la cererea părții interesate, un termen de executare, precum și amenda prevăzută la art. 24 alin. (2).

#B

ART. 19*)

Termenul de prescripție pentru despăgubiri

(1) Când persoana vătămată a cerut anularea actului administrativ, fără a cere în același timp și despăgubiri, termenul de prescripție pentru cererea de despăgubire curge de la data la care acesta a cunoscut sau trebuia să cunoască întinderea pagubei.

(2) Cererile se adresează instanțelor de contencios administrativ competente, în termenul de un an prevăzut la art. 11 alin. (2).

#M5

(2[^]1) Dispozițiile alin. (1) și (2) se aplică, în mod corespunzător, și contractelor administrative.

#B

(3) Cererile prevăzute la alin. (2) se supun normelor prezentei legi în ceea ce privește procedura de judecată și taxele de timbru.

#CIN

*) Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 22/2019, s-a admis recursul în interesul legii și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor art. 19 din Legea nr. 554/2004, prin raportare la dispozițiile art. 11 alin. (2) din același act normativ, s-a stabilit că data la care începe să curgă termenul de prescripție pentru introducerea acțiunii în despăgubire reprezintă momentul la care persoana vătămată printr-un act administrativ nelegal a cunoscut sau ar fi trebuit să cunoască întinderea pagubei, nefiind legat în mod direct și aprioric nici de comunicarea actului administrativ nelegal și nici de momentul rămânerii definitive a hotărârii de anulare a acestuia.

#B

ART. 20*)

Recursul

#M5

(1) Hotărârea pronunțată în primă instanță poate fi atacată cu recurs, în termen de 15 zile de la comunicare.

#M33

(2) Recursul suspendă executarea și se judecă de urgență. Procedura prevăzută la art. 493 din Codul de procedură civilă nu se aplică în materia contenciosului administrativ.

#M19

(3) În cazul admiterii recursului, instanța de recurs, casând sentința, va rejudeca litigiul în fond. Când hotărârea primei instanțe a fost pronunțată fără a se judeca fondul ori dacă judecata s-a făcut în lipsa părții care a fost nelegal citată atât la administrarea probelor, cât și la dezbaterile fondului, cauza se va trimite, o singură dată, la această instanță. În cazul în care judecata în primă instanță s-a făcut în lipsa părții care a fost nelegal citată la administrarea probelor, dar a fost legal citată la dezbaterile fondului, instanța de recurs, casând sentința, va rejudeca litigiul în fond.

#CIN

*) Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 17/2017, s-a admis recursul în interesul legii și, în interpretarea și aplicarea unitară a dispozițiilor legale privind calea de atac în materia contenciosului administrativ, s-a stabilit că împotriva hotărârilor pronunțate în această materie poate fi exercitată numai calea de atac a recursului, cu excepția cazului prevăzut de dispozițiile art. 25 alin. (3) din Legea nr. 554/2004.

#M33

ART. 21*)

Căile extraordinare de atac

(1) Constituie motiv de revizuire, care se adaugă la cele prevăzute de Codul de procedură civilă, pronunțarea hotărârilor rămase definitive prin încălcarea principiului priorității dreptului Uniunii Europene, reglementat la art. 148 alin. (2) coroborat cu art. 20 alin. (2) din Constituția României,

republicată.

(2) Sunt supuse revizuirii, pentru motivul prevăzut la alin. (1), și hotărârile definitive care nu evocă fondul.

(3) Cererea de revizuire se introduce în termen de o lună de la data comunicării hotărârii definitive și se soluționează de urgență și cu precădere.

#CIN

*) 1. Art. 21, astfel cum a fost modificat prin art. I pct. 20 din Legea nr. 212/2018 (#M33), nu mai conținea titlu (denumire marginală). Apreciem însă că legiuitorul a omis din eroare titlul articolului 21 la efectuarea modificării.

În textul actualizat, s-a păstrat pentru art. 21 titlul pe care îl avea înainte de modificarea efectuată prin art. I pct. 20 din Legea nr. 212/2018 (#M33).

2. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 45/2016, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 21 alin. (2) teza I**) din Legea nr. 554/2004, s-a stabilit că cererea de revizuire este admisibilă în baza unor decizii ale Curții de Justiție a Uniunii Europene, indiferent de momentul pronunțării acestora și de împrejurarea invocării sau nu în litigiul de bază a dispozițiilor de drept european preexistente, încălcate prin hotărârea a cărei revizuire se cere.

**) Dispozițiile art. 21 alin. (2) teza I din forma anterioară modificării efectuate prin art. I pct. 20 din Legea nr. 212/2018 (#M33) se regăsesc, ca urmare a acestei modificări, în art. 21 alin. (1).

#B

CAPITOLUL III

Procedura de executare

#M19

ART. 22

Titlul executoriu

Hotărârile judecătorești definitive pronunțate potrivit prezentei legi sunt titluri executorii.

#M5

ART. 23*)

Obligația publicării

Hotărârile judecătorești definitive și irevocabile prin care s-a anulat în tot sau în parte un act administrativ cu caracter normativ sunt general obligatorii și au putere numai pentru viitor. Acestea se publică obligatoriu după motivare, la solicitarea instanțelor, în Monitorul Oficial al României, Partea I, sau, după caz, în monitoarele oficiale ale județelor ori al municipiului București, fiind scutite de plata taxelor de publicare.

#CIN

*) Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 10/2015, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și s-a stabilit că dispozițiile art. 23 din Legea nr. 554/2004 se interpretează în sensul că hotărârea judecătorească irevocabilă/definitivă prin care s-a anulat în tot sau în parte un act administrativ cu caracter normativ produce efecte și în privința actelor administrative individuale emise în temeiul acestuia care, la data publicării hotărârii judecătorești de anulare, sunt contestate în cauze aflate în curs de soluționare pe rolul instanțelor judecătorești.

#M27

ART. 24*)

Obligația executării

(1) Dacă în urma admiterii acțiunii autoritatea publică este obligată să încheie, să înlocuiască sau să modifice actul administrativ, să elibereze un alt înscris sau să efectueze anumite operațiuni administrative, executarea hotărârii definitive se face de bunăvoie în termenul prevăzut în cuprinsul acesteia, iar în lipsa unui astfel de termen, în termen de cel mult 30 de zile de la data rămânerii definitive a hotărârii.

(2) În cazul în care debitorul nu execută de bunăvoie obligația sa, aceasta se duce la îndeplinire prin executare silită, parcurgându-se procedura prevăzută de prezenta lege.

#M33

(3) La cererea creditorului, în termenul de prescripție a dreptului de a obține executarea silită, care curge de la expirarea termenelor prevăzute la alin. (1) și care nu au fost respectate în mod culpabil, instanța de executare, prin hotărâre dată cu citarea părților, aplică conducătorului autorității publice sau, după caz, persoanei obligate o amendă de 20% din salariul minim brut pe economie pe zi de întârziere, care se face venit la bugetul de stat, iar reclamantului îi acordă penalități, în condițiile art. 906 din Codul de procedură civilă.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării hotărârii de aplicare a amenzii și de acordare a penalităților debitorul, în mod culpabil, nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma ce se va datora statului și suma ce i se va datora lui cu titlu de penalități, prin hotărâre dată cu citarea părților. Totodată, prin aceeași hotărâre, instanța va stabili, în condițiile art. 892 din Codul de procedură civilă, despăgubirile pe care debitorul le datorează creditorului pentru neexecutarea în natură a obligației.

#M27

(5) În lipsa cererii creditorului, după împlinirea termenului prevăzut la alin. (4), compartimentul executării civile al instanței de executare va solicita autorității publice relații referitoare la executarea obligației cuprinse în titlul executoriu și, în cazul în care obligația nu a fost integral executată, instanța de executare va fixa suma definitivă ce se va datora statului prin hotărâre dată cu citarea părților.

#CIN

*) 1. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 3/2016, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și s-a stabilit că dispozițiile art. 24 alin. (5) din Legea nr. 554/2004, introduse prin Legea nr. 138/2014 (#M27), se aplică și în ipoteza executării obligațiilor stabilite prin hotărâri judecătorești rămase definitive înainte de intrarea în vigoare a Legii nr. 138/2014 (#M27).

2. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 35/2016, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și, în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 24 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, s-a stabilit că trebuie să se țină seama de termenele prevăzute de acest articol, nu și de cele reglementate de art. 32 din Legea nr. 165/2013.

3. Prin Decizia Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 12/2018, s-a admis sesizarea privind dezlegarea unor chestiuni de drept și, în interpretarea prevederilor art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, s-a stabilit că:

- termenul în care creditorul poate solicita fixarea sumei ce i se datorează de către debitor cu titlu de penalități este termenul de prescripție a executării silite, de 3 ani, reglementat de art. 706 din Codul de procedură civilă, termen care curge de la data executării obligației sau, în caz de neexecutare, de la data expirării termenului de trei luni, înăuntrul căruia debitorul avea posibilitatea să execute în natură obligația;

- penalitățile stabilite în procent pe zi de întârziere se calculează de la momentul indicat în încheierea pronunțată în cadrul procedurii reglementate de art. 24 alin. (3) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, până la executarea obligației, dar nu mai târziu de momentul expirării termenului de trei luni, înăuntrul căruia debitorul avea posibilitatea să execute în natură obligația, în caz de neexecutare;

- în cadrul procedurii reglementate de art. 24 alin. (4) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, instanța de judecată poate stabili valoarea obiectului obligației la care se aplică penalitățile de întârziere stabilite în procent pe zi de întârziere, în ipoteza în care instanța prevăzută la art. 24 alin. (3) din aceeași lege nu a stabilit acest lucru.

#M27

ART. 25

Instanța de executare

(1) Instanța de executare, care în materia contenciosului administrativ este, potrivit art. 2 alin. (1) lit. Ț),

instanța care a soluționat fondul litigiului de contencios administrativ, aplică, respectiv acordă sancțiunea și penalitățile prevăzute la art. 24 alin. (3), fără a fi nevoie de investirea cu formulă executorie și de încuviințarea executării silite de către executorul judecătoresc.

#M33

(2) Cererile prevăzute la art. 24 alin. (3) și (4) se judecă în camera de consiliu, de urgență, și sunt scutite de taxa judiciară de timbru. Procedura prevăzută la art. 200 și 201 din Codul de procedură civilă nu este aplicabilă. Întâmpinarea este obligatorie și se depune la dosarul cauzei cu cel puțin 3 zile înainte de termenul de judecată. Reclamantul va lua cunoștință de conținutul întâmpinării de la dosarul cauzei. Instanța poate acorda un nou termen de judecată în cazul în care reclamantul solicită amânarea pentru a lua cunoștință de conținutul întâmpinării.

(3) Hotărârile pronunțate în condițiile art. 24 alin. (3) și (4) sunt supuse numai recursului, în termen de 5 zile de la comunicare.

#M27

(4) Prevederile alin. (1) - (3) se aplică, în mod corespunzător, și pentru punerea în executare a hotărârilor de contencios administrativ date pentru soluționarea litigiilor ce au avut ca obiect contracte administrative.

#M5

ART. 26

Acțiunea în regres

Conducătorul autorității publice se poate îndrepta cu acțiune împotriva celor vinovați de neexecutarea hotărârii, potrivit dreptului comun. În cazul în care cei vinovați sunt demnitari sau funcționari publici, se aplică reglementările speciale.

#B

CAPITOLUL IV

Dispoziții tranzitorii și finale

ART. 27

Judecarea cauzelor aflate pe rol

Cauzele aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a prezentei legi vor continua să se judece potrivit legii aplicabile în momentul sesizării instanței.

#M5

ART. 28

Completarea cu dreptul comun

#M19

(1) Dispozițiile prezentei legi se completează cu prevederile Codului civil și cu cele ale Codului de procedură civilă, în măsura în care nu sunt incompatibile cu specificul raporturilor de putere dintre autoritățile publice, pe de o parte, și persoanele vătămate în drepturile sau interesele lor legitime, pe de altă parte.

#M5

(2) Instanța de contencios administrativ nu poate suspenda judecarea pricinii când s-a început urmărirea penală pentru o infracțiune săvârșită în legătură cu actul administrativ atacat, dacă reclamantul - persoană vătămată - stăruie în continuarea judecării pricinii.

(3) Acțiunile introduse de persoanele de drept public și de orice autoritate publică, în apărarea unui interes public, precum și cele introduse împotriva actelor administrative normative nu mai pot fi retrase, cu excepția situației în care sunt formulate și pentru apărarea drepturilor sau intereselor legitime de care pot dispune persoanele fizice sau juridice de drept privat.

#B

ART. 29

Corelarea terminologică

Ori de câte ori într-o lege specială anterioară prezentei legi se face trimitere la Legea contenciosului

administrativ nr. 29/1990 sau generic la instanța de contencios administrativ, trimiterea se va socoti făcută la dispozițiile corespunzătoare din prezenta lege.

ART. 30

Dispoziții tranzitorii

Până la constituirea tribunalelor administrativ-fiscale, litigiile se soluționează de secțiile de contencios administrativ ale tribunalelor.

ART. 31

Intrarea în vigoare

(1) Prezenta lege intră în vigoare la 30 de zile de la data publicării în Monitorul Oficial al României, Partea I.

(2) Pe aceeași dată se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 29/1990, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 122 din 8 noiembrie 1990, cu modificările ulterioare, precum și orice alte dispoziții contrare.

#CIN

NOTE:

1. Reproducem mai jos prevederile art. II și art. III din Legea nr. 262/2007 (#M5).

#M5

"ART. II

(1) Cauzele aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004 vor continua să se judece potrivit legii aplicabile în momentul sesizării instanței. Prin excepție, punerea în executare a hotărârilor definitive și irevocabile pronunțate în temeiul Legii nr. 29/1990 și neexecutate la data intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004 se face în conformitate cu prevederile acesteia.

(2) Dispozițiile referitoare la excepția de nelegalitate și la garanțiile procesuale prevăzute de Legea nr. 554/2004, cu modificările ulterioare, se aplică și cauzelor aflate pe rolul instanțelor la data intrării în vigoare a prezentei legi. Excepția de nelegalitate poate fi invocată și pentru actele administrative unilaterale emise anterior intrării în vigoare a Legii nr. 554/2004, în forma sa inițială, cauzele de nelegalitate urmând a fi analizate prin raportare la dispozițiile legale în vigoare la momentul emiterii actului administrativ."

#M5

"ART. III

Hotărârile judecătorești pronunțate în baza Legii nr. 554/2004, rămase definitive și irevocabile fără soluționarea pe fond a excepției de nelegalitate, care a fost respinsă ca inadmisibilă, pot forma obiectul unei cereri de revizuire, care se poate introduce în termen de 3 luni de la intrarea în vigoare a prezentei legi."

#CIN

2. Reproducem mai jos prevederile art. XXIII din Legea nr. 2/2013 (#M25).

#M25

"ART. XXIII

(1) Procesele în primă instanță, precum și căile de atac în materia contenciosului administrativ și fiscal, în curs de judecată la data schimbării, potrivit dispozițiilor prezentei legi, a competenței instanțelor legal investite se judecă de instanțele devenite competente potrivit prezentei legi.

(2) Recursurile aflate pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție - Secția de contencios administrativ și fiscal la data intrării în vigoare a prezentei legi și care, potrivit prezentei legi, sunt de competența curților de apel se trimit la curțile de apel.

(3) Procesele în curs de judecată în primă instanță în materia contenciosului administrativ și fiscal aflate la data intrării în vigoare a prezentei legi pe rolul curților de apel și care, potrivit prezentei legi, sunt de competența tribunalelor se trimit la tribunale.

(4) În cazurile prevăzute la alin. (1) - (3), dosarele se trimit, pe cale administrativă, la instanțele devenite competente să le judece."

#CIN

3. Dispozițiile prin care au fost acordate derogări de la prevederile Legii nr. 554/2004 sunt reproduse mai jos.

3.1. Art. 36 alin. (1) din Legea nr. 86/2006 privind Codul vamal al României (#M2):

#M2

"ART. 36

(1) Prin derogare de la prevederile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările ulterioare, o decizie favorabilă persoanei interesate este revocată sau modificată când, în alte cazuri decât cele menționate la art. 35, nu au fost sau nu mai sunt îndeplinite una ori mai multe condiții prevăzute pentru emiterea acesteia."

#CIN

3.2. Art. 36*) alin. (6) și (11) din Legea concurenței nr. 21/1996, republicată, cu modificările ulterioare:

#M13

"(6) Ordinul de inspecție va indica obiectul și scopul inspecției, stabilește data la care începe și arată sancțiunile prevăzute la art. 50 și 54, precum și dreptul de a ataca ordinul la Curtea de Apel București, Secția contencios administrativ și fiscal, în termen de 15 zile de la comunicare, prin derogare de la Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea Curții de apel este supusă recursului, care se declară în termen de 5 zile de la comunicare. Instanțele vor soluționa cauza de urgență și cu precădere.

[...]

#M17

(11) Decizia președintelui Consiliului Concurenței cu privire la caracterul protejat al comunicării poate fi atacată în contencios administrativ la Curtea de Apel București, în termen de 15 zile de la comunicare, prin derogare de la Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Hotărârea curții de apel este supusă recursului, care se declară în termen de 5 zile de la comunicare. Instanțele vor soluționa cauza de urgență și cu precădere."

#CIN

*) După republicarea în anul 2016 a Legii nr. 21/1996, art. 36 a devenit art. 38.

#CIN

3.3. Art. 26 din Legea recunoștinței pentru victoria Revoluției Române din Decembrie 1989, pentru revolta muncitorească anticomunistă de la Brașov din noiembrie 1987 și pentru revolta muncitorească anticomunistă din Valea Jiului - Lupeni - august 1977 nr. 341/2004, cu modificările ulterioare:

#M25

"ART. 26

Prin derogare de la dispozițiile art. 10 alin. (1) din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, litigiile legate de aplicarea dispozițiilor prezentei legi, în care acțiunea este formulată în contradictoriu cu Secretariatul de Stat pentru Problemele Revoluționarilor din Decembrie 1989 sau Comisia parlamentară a revoluționarilor din decembrie 1989, se soluționează, în fond, de secția de contencios administrativ și fiscal a tribunalului, iar în recurs, de secția de contencios administrativ și fiscal a curții de apel."

#CIN

3.4. Art. 213 alin. (13) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (#M28), cu modificările ulterioare:

#M30

"(13) Prin derogare de la prevederile art. 7 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, împotriva deciziei prin care se dispune instituirea măsurilor asigurătorii, prevăzute la alin. (4), cel interesat poate face contestație, în termen de 30 de zile de la

comunicare, la instanța de contencios administrativ competentă, fără a fi necesară parcurgerea procedurii prealabile."

#CIN

3.5. Art. 16 alin. (4) din Legea nr. 49/2018 privind precursorii de explozivi, precum și pentru modificarea și completarea unor acte normative (#M32):

#M32

"(4) Actul administrativ prin care se dispune măsura indisponibilizării prevăzută la alin. (3) poate fi atacat în condițiile Legii contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare. Prin derogare de la dispozițiile art. 14 - 15 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, introducerea acțiunii în contencios administrativ nu suspendă executarea măsurii."

#CIN

3.6. Art. 146² alin. (2) din Legea educației naționale nr. 1/2011, cu modificările ulterioare:

#M35

"(2) Prin derogare de la dispozițiile alin. (6) al art. 1 din Legea contenciosului administrativ nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, instituția emitentă introduce acțiunea în anularea diplomei, în termen de un an de la data dispoziției de retragere a titlului de doctor."

#CIN

3.7. Art. 283⁴ alin. (7) lit. a) din Legea nr. 207/2015 privind Codul de procedură fiscală (#M28), cu modificările ulterioare:

#M36

"(7) În cazul în care plângerea a fost respinsă, persoana afectată poate proceda după cum urmează:

a) dacă plângerea a fost respinsă de către toate autoritățile competente în cauză, persoana afectată poate contesta decizia de respingere emisă de A.N.A.F., prin derogare de la prevederile art. 7 din Legea nr. 554/2004, cu modificările și completările ulterioare, direct la instanța competentă, în termen de 30 de zile de la data primirii notificării;"

#B
